

Souhrnná teritoriální informace:

Guatemala

Zastupitelský úřad Mexiko 20. 5. 2022 11:41

Vláda Guatemaly je jmenovaná a řízená prezidentem republiky a má celkem 26 ministrů. Volený jednokomorový parlament má 160 členů. Soudní soustava je 3-stupňová a má formální nezávislost, na níž dohlíží Ústavní soud, který se může sám vyjadřovat k důležitým otázkám ochrany ústavních práv a svobod. Největší skupinu obyvatelstva (které dohromady mluví 24 jazyky) tvoří mesticové (50 %), následují indiáni (44 %), běloši se na celkové populaci podílí 5 %, černoši 1 %.

Guatemala je největší ekonomikou Střední Ameriky s cca 86 mld. USD HDP. Největším zaměstnavatelem v zemi je zemědělský sektor se 30 % obyvatel, který přispívá 10 % do HDP země. Naopak nejvíce do HDP přispívá sektor služeb (62 %), průmysl se na HDP podílí 22 %. Obchodní bilance je výrazně deficitní, což je zapříčiněno nutností vývozu produktů s nízkou přidanou hodnotou (zejm. cukr, kardamom, káva, ovoce a zelenina a lihoviny) a naopak dovozem spotřebního zboží, technologií a ropy. Největším obchodním partnerem je USA, EU zastává 4. místo. Vývoz ČR do Guatemaly má stabilní tendenci a orientuje se hlavně na zbraně a na produkty s vyšší přidanou hodnotou.

Pandemie Covid-19 a hurikány Eta a Iota ukončily tři desetiletí hospodářského růstu v Guatemale. I tak země zažila jeden z nejmenších poklesů HDP v roce 2020 v regionu Latinské Ameriky (-1,8 %) a ekonomická aktivita se hned v následujícím roce zotavila na úroveň před pandemií, podpořena rekordním přílivem remitencí. Růst HDP v roce 2021 dosáhl za posledních 44 let historicky nejvíce, a to 8 %. Vládní prioritou zlepšení bezpečnosti a infrastruktury, což by atraktivnilo Guatemalu v očích zahraničních investorů, prezident však jen obtížně hledá většinu v Kongresu. Ten je velmi roztržštěný, navíc před volbami v roce 2023 začíná čím dál více sílit opozice.

Základní údaje	
Hlavní město	Guatemala City
Počet obyvatel	18,3 mil. (2021)
Jazyk	španělština
Náboženství	70 % katolické
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Alejandro Giammattei Falla
Hlava vlády	Alejandro Giammattei Falla
Název měny	quetzal (GTQ)
Cestování	
Časový posun	-7 hod (v létě -8 h)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Zdeněk Kubánek
Ekonomický úsek	JUDr. Zuzana Stiborová, LL.M.
Konzulární úsek	Mgr. Zdeňka Šubrová, Ph.D.
CzechTrade	Mgr. Tereza Vítková
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2021	
Nominální HDP (mld. USD)	86
Hospodářský růst (%)	8
Inflace (%)	3,1
Nezaměstnanost (%)	3,6

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Guatemalská republika (República de Guatemala)

Prezident: Alejandro Giammattei Falla (ve funkci od 14. 1. 2020)

Složení vlády:

Vláda jmenovaná a řízená prezidentem republiky má celkem 25 členů. Členy širší vlády jsou kromě prezidenta, viceprezidenta a ministrů (14) i tzv. tajemníci prezidenta (Secretarios – 13), kteří koordinují spolupráci prezidentské kanceláře s jednotlivými ministerstvy. Vláda zahájila svou činnost 14. 1. 2020. Aktuální složení užšího kabinetu vlády ke dni 16. 5. 2022 je následující:

- 1 **Viceprezident republiky:** César Guillermo Castillo Reyes
- 1 **Ministr zahraničních věcí:** Mario Adolfo Búcaro Flores
- 1 **Ministr vnitra:** Napoleón Barrientos Girón
- 1 **Ministr ekonomiky:** Janio Rosales
- 1 **Ministr národní obrany:** Henry Yovani Reyes Chigua
- 1 **Ministr veřejných financí:** Álvaro González Ricci
- 1 **Ministr zemědělství a výživy:** José Ángel López
- 1 **Ministr veřejného zdravotnictví a sociální pomoci:** Francisco José Coma Martín
- 1 **Ministr energetiky a těžby:** Alberto Pimentel Mata
- 1 **Ministr kultury a sportu:** Felipe Amado Aguilar Marroquín
- 1 **Ministryně školství:** Claudia Ruiz Casasola de Estrada
- 1 **Ministr práce a sociálního zabezpečení:** Rafael Eugenio Rodríguez Pellecer
- 1 **Ministr životního prostředí a přírodních zdrojů:** Mario Rojas Espino
- 1 **Ministr sociálního rozvoje:** Raúl Romero Segura
- 1 **Ministr komunikací, infrastruktury a bydlení:** Javier Maldonado Quiñonez

Politické tendence:

Obecným znakem politického systému Guatemaly je roztržitost Kongresu, což ovlivňuje politickou stabilitu a účinnost vlády. Prezident Alejandro Giammattei vládne s křehkou neformální koalicí v Kongresu (složenou z členů více než deseti různých politických stran). Je pravděpodobné, že se efektivita vládnutí začne postupně zhoršovat s blížícím se volebním rokem 2023, protože opoziční strany se mohou stávat jednotnějšími a hlasitějšími. S ohledem na blížící se volby je rovněž pravděpodobné, že do konce svého funkčního období již aktuální vláda nezvládne přijmout žádné zásadní zákony, naopak se očekává zhoršení korupčního prostředí s ohledem na pronásledování a zatýkání protikorupčních justičních pracovníků a advokátů v Guatemale.

1.2 Zahraniční politika země

Nejdůležitějšími diplomatickými zájmy pro Guatemalu jsou regionální bezpečnost a stále více regionální rozvoj a ekonomická integrace. Guatemala klade zvýšený důraz na integrační procesy v rámci organizace Systém pro Integraci Střední Ameriky (SICA), pod níž spadá i realizace bezcelní zóny s Hondurasem a Salvadorem, Guatemala City je také sídlem Středoamerického parlamentu (PARLACEN).

Zahraniční politika Guatemaly je dlouhodobě zaměřena na posilování strategických vztahů s USA. Jedním z důvodů je fakt, že v USA žije 3 mil. Guatemalců (z toho 1 mil. legálně a 2 mil. ilegálně), navíc z Guatemaly směřuje do USA 32 % vývozu (pro srovnání ze Střední Ameriky 40 %). Vedle vazeb s USA a dalšími středoamerickými zeměmi je klíčovým partnerem Guatemaly v regionu Mexiko, se kterým ji pojí především migrační problematika a bezpečnostní politika, ale i snahy rozšířit svůj rozvojový plán a příslušné programy na teritorium Guatemaly.

Vláda Guatemaly dále rozvíjí vztahy se zeměmi EU, Japonskem a Jižní Koreou, které poskytují nemalé částky na různé rozvojové programy. Guatemala je jednou ze 14 zemí, která udržuje oficiální vztahy s Tchaj-wanem (známým jako „Čínská republika“) namísto s Čínskou lidovou republikou.

Opakovaně diskutovaným tématem zůstává hraniční spor s Belize, ve kterém se jedná o téměř 50 % rozlohy Belize. Územní spor způsobil problémy se Spojeným královstvím a s Belize po získání nezávislosti v r. 1981. Po sérii hraničních incidentů se obě strany během jednání pod záštitou Organizace amerických států v listopadu 2000 dohodly na opatřeních k budování důvěry ke snížení napětí. V roce 2020 byl spor odeslán k Mezinárodnímu soudnímu dvoru OSN, jehož rozhodnutí se obě země zavázaly respektovat.

Konečné rozhodnutí sporu, jehož počátky se táhnou do 18. století, se však očekává až za 3-7 let.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel a hustota zalidnění:

V Guatemale žije podle posledních odhadů 18,3 mil. obyvatel (2021), hustota osídlení činí 166 ob. /km² (2021), cca 7,1 mil. obyvatel je ekonomicky činných a 51,8 % populace žije ve městech (2019). Průměrný roční přírůstek činil 2,07 % (2019).

Demografické složení:

Největší skupinu obyvatelstva tvoří mesticové (50 %), následují indiáni (44 %). Běloši se na celkové populaci podílí 5 %, černoši 1 %.

Úřední jazyk:

V Guatemale se mluví 24 jazyky. Oficiálním jazykem je španělština. Velké procento populace mluví jedním z 22 mayských jazyků. Mírové dohody podepsané v prosinci 1996 zajišťují překlad některých oficiálních dokumentů a hlasovacích materiálů do několika původních jazyků. Španělština, s 55 – 60% zastoupením, je dominantním jazykem ve středu a na východě země. Domorodé jazyky jsou zastoupeny ve 40 – 45% (více než 20 mayských jazyků, včetně Achi, K'iche, Kaqchikel, Q'eqchi, Mam.) Nemayské jazyky jsou Garífuna a Xinca.

Vyznání:

V roce 2012 se hlásilo ke katolické víře kolem 65 – 70 % obyvatel. Dnes je v Guatemale na vzestupu protestantismus. Poslední průzkumy ukazují (2018), že katolickou víru vyznává přibližně 42 % populace, protestantskou víru (evangelíci) asi 41 % populace, indiánská a jiná náboženství přibližně 1 % populace. Bez vyznání je přibližně 15 % obyvatelstva.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Guatemala je největší ekonomikou Střední Ameriky s cca 86 mld. USD HDP. Pandemie COVID-19 a hurikány Eta a Iota ukončily tři desetiletí hospodářského růstu v Guatemale. I tak země zažila jeden z nejmenších poklesů HDP v roce 2020 v regionu Latinské Ameriky (-1,8 %) a ekonomická aktivita se hned v následujícím roce zotavila na úroveň před pandemií, podpořena rekordním přílivem remitencí. Růst HDP v roce 2021 dosáhl za posledních 44 let historicky nejvíce, a to 7,5 %. V následujících letech se očekává stabilní růst okolo 3 %.

Přestože má Guatemala každoročně deficitní rozpočet, v rámci regionu je premiantem s dluhem ve výši pouhých 40 % HDP. Inflace v roce 2021 činila 3,1 % (tedy v rámci cílení centrální bankou v rozmezí 3–5 %), nicméně s ohledem na rusko-ukrajinskou krizi se v roce 2022 inflace očekává vyšší (prozatímní odhady ukazují inflaci ve výši okolo 6,5 %). Klíčovou roli v ekonomice hrají též každoročně se zvyšující zahraniční remitence (především od guatemalské diaspory v USA), které za rok 2021 dosáhly rekordní částky 15 mld. USD s meziročním nárůstem 35 %. Remitence v Guatemale tvoří okolo 15 % HDP a významně tak posilují kupní sílu obyvatel.

Největším zaměstnavatelem v zemi je zemědělský sektor se 30 % obyvatel, který přispívá 10 % do HDP země. Tento poměr se každoročně snižuje, zatímco se zvyšuje podíl průmyslu (22 %) a služeb (62 %) na HDP. Obchodní bilance je výrazně deficitní, což je zapříčiněno vývozem produktů s nízkou přidanou hodnotou, a naopak nutností dovozu spotřebního zboží a technologií. Hlavními vývozními artikly jsou především kardamom, cukr, káva, pletené oděvy, ovoce (zejm. banány) a zelenina. V dovozu převládají paliva, stroje a přepravní zařízení, stavební materiály, obilí, hnojiva, elektřina, minerální produkty, chemické výrobky, plasty.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	4	-1,8	8	3,8	3,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	8 519,00	8 330,00	8 740,00	8 970,00	9 130,0
Inflace (%)	3,4	4,8	3,1	6,5	4,9
Nezaměstnanost (%)	2,7	4,7	3,6	3,5	3
Export zboží (mld. USD)	11,2	10,9	12,3	13,2	13,4
Import zboží (mld. USD)	19,9	18	24,9	27,3	29,3
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-8	-6,3	-11,2	-12,6	-14,1
Průmyslová produkce (% změna)	3,8	-2,5	6	4,3	5,1
Populace (mil.)	17,6	17,9	18,3	18,7	19
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	04.VII	04.VII	04.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Fiskální deficit má v posledních letech snižující se tendenci, přičemž se očekává, že z 1,2 % HDP v roce 2021 se postupně sníží až na 0,2 % HDP v roce 2026 (za předpokladu očekávaného hospodářského růstu v průměru 3,3 % HDP ročně). Jakkoli má každoročně deficitní rozpočet, Guatemala je, co se týče zadlužení, premiantem regionu s dluhem ve výši okolo 40 % HDP. Poměr dluhu k HDP je podle standardů rozvíjejících se trhů nízký a umožní vládě zachovat si přiměřený přístup k vnějšimu financování z dluhopisových trhů za přiměřených podmínek.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,2
Veřejný dluh (% HDP)	42,6
Bilance běžného účtu (mld. USD)	2,8
Daně	2022
PO	25 % + 1 %
FO	5-7 %
DPH	12 %

2.3 Bankovní systém

Guatemalský bankovní systém lze rozdělit do dvou segmentů:

(1) Formální (regulovaný) finanční sektor je tvořen institucemi, které podléhají speciálnímu státnímu povolení Měnové rady a jsou kontrolovány Dozorčí bankou Guatemaly (Superintendencia de Bancos de Guatemala, SIB). Tento sektor zahrnuje bankovní systém a nebankovní systém. První, bankovní systém, zahrnuje zejména Centrální banku (Banco de Guatemala), jež tento segment reguluje. Úroková míra se v současnosti pohybuje okolo 1,75 % s předpokládaným růstem až ke 3 % v roce 2023. Kromě centrální banky tento sektor zahrnuje také komerční banky a finanční korporace, které jsou definovány zákonem jako instituce specializované na operace investičního bankovníctví. Nebankovní finanční systém se řídí zvláštními zákony a skládá se z pojišťoven, společností zabývajících se obchodem s cennými papíry, burzovními obchody a dále Institutem pro rozvoj měst (INFOM) a Institutem pro rozvoj hypotečních úvěrů (FHA).

Mezi největší banky Guatemaly patří:

- 1 Banco Industrial,
- 1 Banco G&T Continental,
- 1 Banco Agromercantil de Guatemala,
- 1 Banco de América Central,S.A.,
- 1 Banco de Desarrollo Rural.

Všechny komerční banky poskytují standardní bankovní služby.

(2) Neformální nebo neregulovaný finanční sektor, který je tvořen institucemi vykonávajícími finanční zprostředkování, jehož povolení odpovídá obecnému právnímu základu (obchodnímu zákoníku) a není pod dohledem Dozorčí banky. Finanční zprostředkovatelé tohoto sektoru jsou obvykle inovativní a poskytují služby, které nepovolují půjčky regulovaným subjektům. Mezi nimi například nabídka a poptávka po cenných papírech, jakož i úvěrové asociace, spořitelni a úvěrová družstva a další nevládní organizace, které poskytují finanční služby převážně ve venkovských oblastech.

2.4 Daňový systém

Daňový systém Guatemaly je na první pohled relativně přehledný a stabilní, avšak jeho problémem je nízká efektivita a arbitrárnosti při uplatňování a vynuocování. I proto se celkový výběr daní podílí na HDP jen z 12,5 % (nejnižší z celé Latinské Ameriky).

Právnícké osoby jsou daněné v rámci tzv. standardního režimu (1) či zjednodušeného režimu (2):

1. V rámci standardního režimu se daní čisté zdanitelné příjmy firem sazbou 25 %. Dále se připočet 1 % z celkových aktiv či hrubého příjmu (podle toho, co je větší).
2. V rámci zjednodušeného režimu se daní měsíční hrubý příjem sazbou 5 či 7 %, dle typu příjmu.

Pokud jde o pobočku zahraniční firmy, daní se převody matce sazbou 5 %, stejně jako dividendy v případě rezidentní firmy.

Pro fyzické osoby s příjmem do 300 tis. GTQ platí sazba 5 %, pro vyšší příjem jde o 7 %. V případě nerezidentů jde o 15 %. Je uplatnitelná daňová sleva ve výši 48 000 GTQ, respektive tyto osoby podávat daňové přiznání nemusí. Daňová míra z kapitálových výnosů je 10 %.

DPH je na většinu zboží, a to v sazbě 12 %. Na věci základní potřeby (zejm. většina základních potravin) je sazba nulová.

V blízké době se neočekávají žádné změny v daňovém systému Guatemaly.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Evropská unie je čtvrtým nejvýznamnějším vývozcem i dovozcem Guatemaly. V rámci obchodních vztahů EU se Guatemala umístila na 79. místě. Vzájemný obchod se každoročně zvyšuje, nicméně od roku 2020 EU více zboží z Guatemaly doveze než do země vyveze. Nejvíce se do Guatemaly exportují produkty chemického průmyslu (26 %), dále výrobky, stroje a zařízení s vysokou přidanou hodnotou (20 %), a konečně v menší míře potraviny a základní přírodní zdroje. Co se týče importu, nejvyšší dovoz do EU je u zemědělských produktů (79 %), konkrétně u zeleniny a ovoce, tuků a olejů, dále káva, tabák a lihoviny.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	954,2	947,6	1 000,10	907	1 133,30
Import do EU (mil. EUR)	931,8	899,2	980,6	925,7	1 260,60
Saldo s EU (mil. EUR)	-22,3	-48,4	-19,5	18,8	127,3

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Z tabulky je patrný skokový nárůst českého vývozu do Guatemaly v roce 2020, který byl zopakován i v roce 2021. Vývoz do Guatemaly se orientuje především na zbraně a též na produkty s vyšší přidanou hodnotou (motorová vozidla, textilní stroje). Naopak z Guatemaly se do ČR dováží především rum, textil, ovoce, kořená a třtinový cukr. Po letech záporného salda se v r. 2019 podařilo snížením dovozů (snížením importu primárních zemědělských plodin) obrátit trend, přičemž poslední tři roky je saldo obchodní bilance v kladných hodnotách. Potenciál obchodní relace je však stále nenaplněn, a to zejména v oblastech výrobků s vyšší přidanou hodnotou.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Import do ČR (mld. CZK)	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Saldo s ČR (mld. CZK)	0	0	0	-0,1	N/A

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavním obchodním partnerem Guatemaly jsou Spojené státy, mezi další partnery patří středoameričtí sousedé, Mexiko a Čína.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	8 380,5	8 376,1	8 494,1	8 529,1	9 338,7
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	14 698,9	15 823,5	15 918,8	14 549,1	19 903,2
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-6 318,4	-7 447,5	-7 424,7	-6 020,0	-10 564,5

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Vláda se snaží podpořit přímé zahraniční investice v oblastech, ve kterých místní podnikatelé nemají dostatečné znalosti a technologie – energetika, technologie ochrany životního prostředí, zemědělská technika, důlní a těžební stroje a technologie potravinářského průmyslu. Velký zájem je také o investice do infrastruktury (Guatemala je nejméně urbanizovaná země Latinské Ameriky). Sektory energetiky a telekomunikací jsou již otevřeny zahraničním investorům. Existuje možnost využití projektů „Public Private Partnerships“ právě v oblasti infrastruktury. Přímé zahraniční investice však s sebou často nesou riziko sporů s lokálními, většinou původními obyvateli.

O přímých zahraničních investicích ČR v Guatemale nejsou informace.

3.3 FTA a smlouvy

Nejdůležitější FTA pro Guatemalu je jednoznačně s USA (DR-CAFTA), EU (Asociační dohoda) a Mexikem, což dohromady pokrývá asi 75 % guatemalského obchodu. Velký význam má i Středoamerický integrační systém, zejména jí podřazená Celní unie mezi Guatemalou, Hondurasem a Salvadorem, jež umožňuje jednoduchý přeshraniční obchod a jednotné podmínky pro zboží. Další FTA jsou uzavřeny s Kolumbií, Taiwanem, Chile a Dominikánskou republikou.

Smlouvy s EU

Asociační dohoda mezi EU a zeměmi Střední Ameriky byla podepsána 29. 6. 2012 v průběhu Středoamerického summitu v Tegucigalpě (Honduras). Dohodu tvoří tři základní pilíře: politika, kooperace a volný obchod. Obchodní část této dohody se s Guatemalou předběžně provádí od 1. prosince 2013. Vstupem dohody v platnost zrušila EU 99 % celních položek týkajících se průmyslových výrobků a rybolovu. Naopak Střední Amerika se zavázala, že pro všechny průmyslové výrobky a rybolov poskytne bezcelní přístup do roku 2025.

Smlouvy s ČR

Vzájemné vztahy mezi ČR a Guatemalou se řídí sérií smluv, mezi něž patří zejména:

- 1 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Guatemalské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických, konzulárních a služebních nebo úředních pasů sjednaná výměnou nót (Praha 17. 10. 2000, vstup v platnost 17. 11. 2000).
- 1 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Guatemalské republiky o zrušení vízové povinnosti sjednaná výměnou nót (Místo podpisu 13. 8. 2004 Guatemala, vstup v platnost 13. 9. 2004).
- 1 Memorandum o spolupráci mezi ministerstvy zahraničí ČR a Guatemaly – podepsáno v Ciudad de Guatemala 11. 7. 2005 během návštěvy min. zahraničí C. Svobody (vstup v platnost 11. 7. 2006).
- 1 Dohoda mezi Českou republikou a Guatemalskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha 8. 7. 2003).
- 1 Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic po procesu renegotiacie vstoupila v platnost 4. května 2011.
- 1 Memorandum o spolupráci mezi ministerstvy obrany ČR a Guatemaly (podepsáno v Guatemala City, 21. 4. 2022)

3.4 Rozvojová spolupráce

Země je čistým příjemcem rozvojové pomoci, jež se zaměřuje zejména na změny podnebí, zlepšení socio-ekonomických podmínek (zejména u indigenního obyvatelstva) a bezpečnost (což úzce souvisí s migrací). Guatemala je jedním z hlavních příjemců zahraniční rozvojové pomoci EU v regionu Latinské Ameriky, přičemž na období 2014-2020 bylo na realizaci projektů vynaloženo 166,8 mil. EUR. Pro období 2021-2027 bylo pro Guatemalu předběžně vyhrazeno 141 mil. EUR, což je nejvyšší částka ze zemí Střední Ameriky. Prioritními cílovými sektory projektů mají být:

- 1 Podpora ekologické transformace
- 1 Podpora zaměstnanosti a digitalizace
- 1 Podpora silnějších institucí a občanské společnosti

Pro rok 2021 a 2022 byly navíc v Guatemale schváleny programy EU „Účinná mobilizace domácích příjmů pro inkluzivní růst“ a program „Podpora důstojné zaměstnanosti v Guatemale“.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Guatemala není do MOP zahrnuta.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Ačkoliv se obchodní etika stále více blíží standardům platným v Evropě a USA, mohou se čeští podnikatelé setkat s řadou zvláštností, které vyplývají z odlišných kulturně-sociálních podmínek a obchodních zvyklostí.

4.2 Oslovení

Prvotní kontakt je v Guatemale poměrně formální, jak písemná komunikace, tak osobní setkání je doprovázeno velkou řadou zdvořilostí. Oslovení začíná zkratkou pro pan/paní (Sr./Sra.), následuje první nebo obě příjmení. Guatemalci, jako celá řada dalších hispanofonních národů, totiž mají ze zákona dvě příjmení – jedno po otci, druhé po matce (např. Carlos Fuentes Macías). Často se ale v oslovení používá jen jedno, v drtivé většině to první za křestním jménem (Sr. Fuentes). Prvotní oslovení je vždy ve formě vykání. V navazujících jednáních a korespondenci se již často používá jen křestní jméno a na české poměry se také dříve přechází k tykání. V určitých profesích je možné se setkat s častějším použitím akademických titulů – lékařství (Dr.), technické profese (Arq., Ing.), advokacie (Abg.), učitelství (Prof.) apod. Kvůli obavám o osobní bezpečnost je v celé Střední Americe těžké dostat se ke kontaktním údajům zaměstnanců i vedoucím pracovníkům soukromých firem a často i státních institucí. Často je třeba několik telefonátů, e-mailů či dokonce osobních schůzek, aby bylo možné zjistit kontaktní údaje požadované osoby.

4.3 Obchodní schůzka

O schůzku je dobré žádat alespoň s několikadenním předstihem, nicméně potvrzení často přichází až těsně před datem jednání. Prvotní kontakt je dobré učinit písemně – dle povahy záležitosti dopisem či e-mailem, nutností ale bývá následné potvrzení schůzky telefonicky. Komunikace se často vede pomocí rozšířené aplikace WhatsApp.

K jednáním dochází standardně v kanceláři firmy, po lepším seznámení lze počítat s pozváním na oběd. Nabídka na úhradu útraty bude ceněna, ale vzhledem k tomu, že česká firma je v pozici hosta, většina Guatemalců bude trvat na uhrazení jimi. Dárky jsou vítány, ale ne očekávány. Předání vizitek je standardní součástí seznámení.

Načasování jednání

První schůzky se většinou sjednávají na 9:30, výjimkou nejsou ani jednání ve večerních hodinách. Přes rozšířenou představu o časové flexibilitě je dobré na předem domluvenou schůzku přijít včas, v pracovním styku jsou Guatemalci překvapivě dochvilní. Zejména v hlavním městě je třeba počítat s nevypočitatelnou dopravní situací a často se toleruje pozdější příchod o 10 až 15 min. Není neobvyklé, že schůzky mohou být na poslední chvíli odloženy. Snažte se v tom případě nevypadat podrážděně a vyjděte vstřícně guatemalské straně.

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Ačkoliv se obchodní etika stále více blíží standardům platným v Evropě a USA, mohou se čeští podnikatelé setkat s řadou zvláštností, které vyplývají z odlišných kulturně-sociálních podmínek a obchodních zvyklostí. Z těch nejmarkantnějších to jsou:

1. důležitost osobních kontaktů – sebelepší produkt v Guatemale neprodáte bez partnera, který se dobře orientuje a má vazby v oboru;
2. osobní zóna – Guatemalci jsou velmi kontaktní, objetí je standardní součástí pozdravu;
3. úvodní zdvořilosti – Guatemala je i mezi jinými zeměmi Latinské Ameriky známé svou košatou zdvořilostní konverzací, která předchází vlastnímu tématu jednání, přímočarost může být považována za hrubost;
4. rodina jako téma obchodního jednání – rodina je v Guatemale velmi důležitý společenský fenomén a často se stává tématem „small talk“ během jednání;
5. vyhýbavost v jednání – zdvořilá forma komunikace nutí Guatemalce vyhýbat se přímému odmítnutí či kritice (možná je často použito ve smyslu ne);
6. hierarchie – v Guatemale se poměrně striktně dodržuje, úroveň přijetí odpovídá úrovni návštěvy;
7. korupce – korupce je bohužel stále přítomný nešvar zejména státního sektoru.

Jací jsou guatemalští obchodníci?

Příprava pro vstup na zdejší trh by proto měla být důkladná a promyšlená. Často používaný, a téměř nevyhnutelný, model vstupu na trh je v první fázi ve spolupráci s agentem/distributorem nebo partnerskou společností (např. na základě smlouvy o zastupování nebo joint-venture), a v druhé fázi, pokud se spolupráce rozvine, založení guatemalské právnícké osoby.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Jistě je třeba počítat s pozvolnějším rozvojem obchodního jednání, ať už při osobním jednání, ale i poté při realizaci obchodního případu. Guatemala je sice převážně katolická, ale v obchodním světě se s náboženskými projevy/odlišnostmi nesečkáte. Mimoto je stále možné pozorovat nižší zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, jakož i časté sociální a etnické rozdělení v rámci profesí.

Jak nakládají guatemalští obchodníci s časem v rámci obchodního jednání?

V Guatemale může být i díky výše popsaným zdvořilostním částem rozhovoru obchodní jednání zdlouhavé. Zdvořilostní témata pomáhají Guatemalcům partnera poznat a navázat s ním důležitý osobní vztah, je tedy dobré být při jednání trpělivý. Nicméně pokud je partner předem připraven, že český protějšek má z objektivních důvodů na jednání jen určitý čas, je možné jednání zvládnout i v kratším čase.

Jak nakládají guatemalští obchodníci s emocemi v rámci obchodního jednání?

Guatemalci jsou většinou vřelí, otevření lidé. V obchodním jednání se ale vystupováním příliš neliší od evropských obchodníků.

Existují nějaké teritoriální rozdíly v obchodních jednáních uvnitř země (sever x jih, provincie)?

Rozdíly v obchodním jednání mezi městem a provincií jsou podobné jako v jiných zemích. V regionu lze očekávat menší zkušenost se zahraničním obchodem, nižší znalost angličtiny, zato ale větší „latinskoameričtější“ (uvolněnější) osobní přístup. V Guatemale je třeba také počítat se silnějšími interpersonálními vazbami vlivných lidí, s pozitivitu i negativitu, která to může pro českou firmu mít.

Je vhodné resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

Vztah k alkoholu v rámci obchodních vztahů je velmi podobný jako v ČR, na obchodní jednání nepatří, nicméně na navazující společenské aktivity (večeře, recepce) v přiměřené míře již ano.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Pro obchodní jednání se počítá s formálním oblečením, vhodný je oblek s kravatou, resp. kostým. Určitá okázalost a kvalita v oblékání může být hodnocena jako dobrá bonita partnera.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka?

Oficiálním jazykem Guatemaly je španělština, která je v obchodních jednáních upřednostňována, přestože řada obchodních partnerů ovládá i angličtinu. Drobné chyby jsou tolerantně přehlíženy a oceňuje se snaha učit se španělsky. Při jednáních na vyšší úrovni je však doporučeno využít služeb tlumočníka, kterého může doporučit i Velvyslanectví ČR v Mexiku. Španělština je oceňována i v případě vizitek a obchodních materiálů.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Část vyššího managementu (soukromého i státního sektoru) ovládá alespoň na konverzační úrovni angličtinu, na nižší úrovni je angličtina jen základní nebo vůbec. Je proto třeba být připraven na to, že partner upřednostní jednání ve španělštině s tlumočením.

Existují nějaká komunikační tabu?

Guatemalský protějšek jistě nechceme dostat do nepříjemné situace, standardní poučka o vyhnutí se tématům jako politika, komentování bezpečnostní situace, náboženství či osobní finanční situace proto platí i v Guatemale.

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

Tak jako v případě jiných vzdálených teritorií zemí, není ani Guatemala zemí, ve které by se dalo očekávat navázání obchodních kontaktů či realizace obchodních případů pouhým zasláním nabídky a firemní prezentace vytipovaným firmám z oboru. V případě zájmu o guatemalský trh je nutno počítat s určitou počáteční investicí, dlouhodobým úsilím a nutností být často na trhu fyzicky přítomen. Prvotní kontakt je dobré učinit písemně – dle povahy záležitosti dopisem či e-mailem, nutností ale bývá následné potvrzení přijetí dopisu telefonicky. Osobní jednání je pro navázání prvního kontaktu takřka nevyhnutelné. Další komunikace se často vede pomocí e-mailu a rozšířené aplikace WhatsApp, a to i v rámci státní správy.

4.5 Doporučení

Doporučení, respektive překážky a rizika, se kterými je třeba při vstupu českých firem a podniků na Guatemalský trh počítat jsou následovná a dají zjednodušeně shrnout do tří bodů:

- 1 Náklady na zahraniční zastoupení, bez něhož se nelze dlouhodobě v teritoriu uplatnit, nebo alespoň častá osobní přítomnost na trhu, a riziko návratnosti těchto nákladů.
- 1 Rizika spojená s účastí ve veřejných tendrech, jež často nesou známky netransparentnosti a korupčního jednání.
- 1 Nároky na vyšší konkurenceschopnost českého zboží vzhledem k nízké ceně místní pracovní síly a vysokých nákladů na dopravu.

4.6 Státní svátky

1. leden – Nový rok

březen – duben – velikonoční týden (před českým Pondělím velikonočním) – čtvrtek a pátek jsou státní svátky, sobota a neděle závisí na regionu

1. květen – Svátek práce

30. červen – Den armády

15. srpen – Den Nanebevzetí Panny Marie (závisí na regionu)

15. září – Den nezávislosti

20. říjen – Den revoluce

1. listopad – Den všech svatých

24. prosinec – Štědrý večer (závisí na regionu)

25. prosinec – Boží hod

31. prosinec – Silvestr (závisí na regionu)

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Vstup na guatemalský trh by měl být podložen, tak jako v případě jiných vzdálených teritorií, podrobnou studií. Příprava pro vstup na zdejší trh by proto měla být důkladná a promyšlená, je třeba počítat s dlouhodobějším působením.

Nejefektivnější formou distribuce užívanou v zemi většinou zahraničních firem je prodej prostřednictvím místních obchodních zástupců specializovaných na určitou komoditu. Tak jako v řadě jiných zemí nelze očekávat navázání obchodních kontaktů či realizace obchodních případů pouhým zasláním nabídky a firemní prezentace vytipovaným firmám z oboru. V případě zájmu o guatemalský trh je nutno počítat s určitou počáteční investicí, dlouhodobým úsilím a nutností být často na trhu fyzicky přítomen. Mezi nejvhodnější způsoby navázání prvních kontaktů s místními partnery patří mezinárodní veletrhy nebo skrze hospodářské komory či za pomoci CzechTrade.

Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Vývozní a dovozní režim Guatemaly se po vstupu do WTO v roce 1995 výrazně uvolnil. Uvolnění rovněž souvisí s uzavíráním dohod o volném obchodu nejen se státy Střední Ameriky, ale i s USA, Japonskem a EU. Cla a kontrola dovozu platí nejen pro členské státy Středoamerického společného trhu (SICA), ale jsou aplikovány jednotné středoamerické celní sazby vycházející ze Středoamerického celního systému (SAC) a nově podpisovaných dohod. Celkový přehled obchodních dohod Guatemaly s ostatními zeměmi lze nalézt na webových stránkách [Organizace amerických států](#).

Při proclívání zboží je nutno využít služeb celního agenta. Zahraniční obchod Guatemaly a vnitřní trh je v podstatě liberalizován. Mimocevní bariéry obchodu nejsou prakticky žádné. Při dovozu zboží jsou vyžadovány originály faktur, přepravní dokumenty (bill of lading, resp. airway bill), osvědčení o původu zboží a případně doklady o osvobození od cla či zvláštní povolení pro dovoz specifického zboží. Pro dovoz některých výrobků (dřevo, zbraně, odpad, omamné látky) je nezbytné dovozní povolení vystavené příslušným ministerstvem. Vše však záleží na podmínkách kontraktu nebo podmínkách výběrových řízení na dovoz zboží a služeb. Po schválení dovozního prohlášení se toto stává zároveň dokladem prokazujícím legální vstup zboží do země a výši daňové povinnosti. Pro více informací lze navštívit stránky guatemalského Finančního úřadu, pod který spadá Celní správa ([Superintendencia de Administración Tributaria, SAT](#)).

Za účelem zahraničně-obchodní kontroly a statistiky je v zemi aplikován jednotný registrační vývozní systém, tzv. Ventanilla Única para las Exportaciones. Platební styk probíhá převážně v USD. V zemi je volná směnitelnost. Vnitřní platby probíhají v místní měně, kterou je Quetzal.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Často používaný, a téměř nevyhnutelný, model vstupu na trh je v první fázi ve spolupráci s agentem/distributorem nebo partnerskou společností (např. na základě smlouvy o zastupování nebo joint-venture), a v druhé fázi, pokud se spolupráce rozvine, založení guatemalské právnické osoby. Hlavní formy podnikání upravuje obchodní zákoník ([Código de Comercio de Guatemala](#)) a zákoník práce ([Código de Trabajo](#)). Cizinci mohou v Guatemale podnikat za stejných podmínek jako Guatemalci, což uvádí čl. 8 obchodního zákoníku. Na jakýkoliv druh podnikání je nutné si obstarat patřičnou registraci na Obchodním rejstříku ([Registro Mercantil](#)).

Guatemalské právo umožňuje 5 tradičních forem podnikání: živnostenské podnikání, společnost s ručením omezeným (Sociedad de Responsabilidad Limitada), akciová společnost (Sociedad Anónima), komoditní společnost (Sociedad Comandita) a družstevní společnost (Sociedad Colectiva).

Pomoc se založením společnosti poskytují místní advokátní kanceláře. V případě potřeby může vhodnou advokátní kancelář doporučit [Honorární konzulát ČR v Guatemale](#).

5.3 Marketing a komunikace

Nezbytnou součástí komunikace jsou propagační materiály ve španělštině, nejlépe tištěné a předané osobně. Vhodná je také spolupráce s guatemalskými obchodními komorami či reklamními agenturami s ohledem na jejich znalost místní mentality a schopnost zvolit nejvhodnější strategii pro daný druh zboží či služeb. Stále více je také využívána reklama na internetu a sociálních sítích, resp. komunikačních kanálů. (Facebook, Instagram, Whatsapp). V počáteční fázi pronikání na guatemalský trh lze českým firmám doporučit účast na hromadnějších akcích typu veletrhy, případně propagační akce pořádané velvyslanectvím, CzechTrade či některou z obchodních komor.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Guatemala přistoupila k Pařížské konvenci, která chrání průmyslové vlastnictví a také ke konvenci Světové organizace duševního vlastnictví. Zákon o průmyslovém vlastnictví vstoupil v platnost v listopadu 2002. Úřadem příslušným v těchto záležitostech je Registr průmyslového vlastnictví. Zákon o patentech chrání vlastníky patentů cestou registrace v Registru duševního vlastnictví. Ochrana se prodlužuje o 10 nebo 15 let po zaplacení ročních poplatků, které je nutné uhradit před vypršením právní ochrany patentu. S konkrétním porušováním práv vyplývajících z ochrany duševního vlastnictví českých výrobců se ZÚ v tomto teritoriu zatím nesetkal.

5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je založen na státem vyhlášených tendrech. Aktuální informace o vypisovaných výběrových řízeních lze nalézt na webových stránkách www.guatecompras.gt. Většina vládních veřejných zakázek požaduje účast guatemalské firmy či přímo uzavření smlouvy výhradně s ní. Je nutno dodat, že podmínky výběrových řízení se všeobecně vyznačují značnou komplikovaností, netransparentností a znaky korupčního jednání, a to při současném požadavku na předběžné skládání relativně vysokých účastnických anebo garančních poplatků. Nutností je nejen znalost místní mentality a konkrétních osob rozhodujících o zakázce, ale i úředního jazyka španělštiny a dokonalé splnění všech podmínek tendru. Právě z těchto důvodů je vhodné vyhledat spolehlivého zástupce, který s předstihem avizuje českému podnikatelskému subjektu záměr vlády vyhlásit veřejnou soutěž a zcela jasně a bez jazykových problémů předloží nabídku, která do posledního bodu odpovídá vyhlášeným soutěžním podmínkám, vč. termínů a formy předání nabídky do tendru. Bez zástupce je úspěšná účast na těchto výběrových řízeních prakticky vyloučena.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Případné řešení sporů spojených s obchodními operacemi před guatemalskými rozhodčími orgány nutno řešit jen a pouze přes místního advokáta. Všeobecně se proto doporučuje zakotvit v příslušném obchodním kontraktu doložku o příslušnosti arbitrážního soudu země vyvážejícího, pro řešení eventuálních sporů vzniklých z daného obchodu. Soudní systém Guatemaly obecně se vyznačuje neflexibilitou a „nadržováním“ místním subjektům, přičemž spory mohou trvat dlouhé roky – doporučuje se tedy zvážit cestu mimosoudního vyrovnání.

Konkurence zahraničních firem vzhledem ke globalizačnímu procesu i konkurence místní výroby na guatemalském trhu sílí každým rokem. Nabídkové aktivity se proto uskutečňují především náročnou formou akvizičních cest zástupců a představitelů místních a zahraničních firem po Guatemale. Pozornost je nutno věnovat zejména reálným cenovým požadavkům za nabízené artikly v zájmu zachování jejich prodejnosti v relaci ke srovnatelným konkurenčním výrobkům, např. z Asie či Mexika.

Obvyklými platebními podmínkami jsou dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso s odloženou platbou v různých formách. V některých případech, zejména při navazování nových obchodních kontaktů, je vhodné ze strany českých subjektů požadovat akontaci. V zemi vládne uspokojivá platební disciplína, obchodní dluhy bývají spíše výjimkou než pravidlem.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza, celní předpisy:

Dnem 6. 11. 2004 vstoupila v platnost bilaterální dohoda o zrušení vízové povinnosti, celková délka pobytu však nesmí přesáhnout 90 dnů. Dohoda rovněž zakazuje občanům obou zemí vykonávat během turistického pobytu jakoukoliv výdělečnou činnost (tato okolnost je považována za zneužití dohody a je odpovídajícím způsobem právně postížena).

Očkování:

Podle instrukcí hygienické stanice v ČR (pro návštěvu některých oblastí, hlavně mimo turistické a rekreační oblasti) se doporučuje očkování proti hepatitidě (A/B), případně proti žluté zimnici. Mezi doporučená očkování patří břišní tyfus, vzteklna, zášrkt, tetanus, spalničky a malárie. Na cestu se doporučuje přibalit antimalarika.

Podnebí:

Je nutno počítat s velkými výkyvy teplot mezi dnem a nocí; podnebí je velmi závislé na nadmořské výšce. Období dešťů nastává v závislosti na zeměpisné poloze obvykle koncem května a končí koncem října/začátkem listopadu.

Bezpečnost, a bezpečností doporučení:

Guatemala patří mezi země s poměrně vysokou mírou kriminality, často spojenou s obchodem s drogami. Největší opatrnosti je třeba dbát na hranicích s Belize, kde často dochází k potyčkám v souvislosti s dlouhotrvajícím hraničním sporem. Nedoporučuje se pobyt mimo větší města a turistické lokality.

Doporučuje se dodržovat některé základní bezpečnostní zásady:

- 1 uschovat pas a další cenné doklady, jako např. letenku, v hotelovém trezoru a cestovat pouze s minimem finanční hotovosti (ale pozor, použití kreditní karty v menších obchodech či na trzích často není možné)
- 1 nenosit šperky, dávat si pozor na cenné věci (mobilní telefon, fotoaparát, atd.)
- 1 parkovat vždy na hlídáném parkovišti, v autě viditelně nenechávat nikdy žádné cenné věci
- 1 nebrat stopaře, objednávat taxi-službu prostřednictvím recepční, pronajímat auta pouze u známých půjčoven
- 1 cestovat pouze po hlavních silnicích a za denního světla
- 1 cestovat se zdravotním pojištěním, před cestou si ověřit rozsah jeho pokrytí
- 1 dávat si pozor na zavazadla a tašky s doklady v centru měst, v recepcích hotelů
- 1 Bankomaty používejte pouze uvnitř zabezpečených bankovních lobby nebo hotelů. Registrujte se časté podvody zahrnující pokusy o získání kreditní karty a PINu.
- 1 Nezobrazujte známky bohatství, jako je nošení drahých šperků nebo hodinek.
- 1 Nepoužívejte mobilní telefon na ulici.

Doporučuje se pít jen balenou vodu. Zejména při pobřeží je nutno chránit se před komáry. V poslední době se v zemích Střední Ameriky objevila epidemie onemocnění zika, malárie, chikungunya a dengue, které způsobuje komár *Aedes aegypti*.

Prodejná doba:

Oficiální otevírací doba v Guatemale neexistuje, ale obvykle jsou obchody otevřené od 9,00 – 11,00 hod. do 19,00 – 20,00 hod. V době od 14,00 do 16,00 hod. bývá přestávka na oběd, obchody ale převážně fungují bez pauzy.

Pracovní doba:

Délka pracovní doby je různá v závislosti na regionu a typu organizace, většinou od 8:00–9:00 hod. do 18:00–19:00 hod. s dvouhodinovou přestávkou na oběd v době od 12:00 do 14:00 hod. Úřady jsou pro veřejnost otevřené často od 8:00 do 17:00 hodin.

Veřejná doprava, a pohyb v rámci země:

Hotel: Nabídka ve větších městech a turistických lokalitách je široká a až na významné guatemalské svátky dostupná i s rezervací na poslední chvíli. Výrazně se doporučuje ubytovávat se v kategorii minimálně 3*, a to nejen s ohledem na hygienu, ale i bezpečnost (hotely vyšší kategorie mají ohrazený areál, ochranku a disponují v rámci budovy všemi potřebnými službami).

Auto: Pronájem je z hlediska pohodlí, rychlosti a hlavně bezpečnosti dobrá volba, protože vzdálenosti jsou v rámci země krátké. Nedoporučuje se řídit v noci kvůli útokům a opilým řidičům. Guatemalští řidiči příliš nerespektují dopravní značky a neustále troubí.

Taxi: Taxi najdete snadno, nicméně, sazby nejsou příliš levné, zvláště pro cizince. V Guatemale taxíky nepoužívají taximetr, proto se musíte na ceně domluvit s taxikářem předem (zeptajte se předem na hotelu, kolik může daná trasa stát). Ujistěte se, že taxikář ví, kam má jet, protože je běžné, že nevládní GPS navigaci a kromě hlavních orientačních bodů nezná ulice v městě. Ideální je volit destinace

jako hotely, úřady, náměstí, nemocnice, apod. místo konkrétní adresy. Taxi můžete zastavit na ulici, ale je mnohem lepší a bezpečnější taxi službu zavolat a cestu si objednat. Například v Guatemala City použijte taxislužbu Taxi Amarillo/Taxi Seguro či Green Cab, či taxíky schválené společností INGUAT. Uber je také obecně bezpečná varianta pro cestování v Guatemala City a Antigua, ovšem není k dispozici mnoho řidičů.

Autobusy: Nedoporučuje se využívat městskou hromadnou dopravu, a to zejména v případě, že s sebou vezete větší finanční obnos, šperky či obchodní zboží a dokumenty. Jinak autobusy jsou nejběžnější formou veřejné dopravy pro obyčejné Guatemalce. Většina z nich jsou staré americké školní autobusy, které jsou levné a dobře dostupné. Nicméně se eviduje častá trestná činnost (zejm. vůči bílým cizincům) a smrtelné nehody. Autobusové linky operují také v rámci celé Guatemaly. Jízdenky i mimo město jsou levné, ale je potřeba počítat s tím, že autobusy jsou často přeplněné. Ve větších městech operují společnosti s luxusnějšími autobusy.

Pojištění a zdravotní péče

Ve velkých městech a turistických lokalitách je k dispozici lékařská péče na dobré úrovni, nicméně jinde je velmi omezená. Guatemalské veřejné nemocnice často pociťují vážný nedostatek i těch nezákladnějších léků a vybavení, proto se doporučuje péče v soukromých nemocnicích (po dohodě s cestovní pojišťovnou, která často i doporučí vhodné zařízení). Obecně je soukromá lékařská péče dostatečná pro většinu běžných nemocí a úrazů, mnoho lékařů, kteří v soukromých nemocnicích pracují, je vyškoleny a certifikovány v USA. Mnoho nemocnic v Guatemale vyžaduje platbu před ošetřením pacientů, i když léčba bude následně pokryta osobním pojištěním.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců v zemi není problém, avšak oproti zaměstnávání místních sil je tento mechanismus z důvodu ochrany národního trhu práce složitější. Obojí se řídí platnými pracovními právními a migračními předpisy, které jsou průběžně doplňovány. Aktuální informace ohledně pracovních povolení lze konzultovat na webových stránkách migračního úřadu (Migración Guatemala, C. A.). Z tohoto důvodu doporučujeme konzultovat případ od případu s právním poradcem v místě.

Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

ČR nemá s Guatemalou uzavřenou žádnou bilaterální dohodu o vzájemném poskytování zdravotních služeb. Místní lékařská péče (především v hlavním městě) je na dobré úrovni, ceny jsou však pro běžného turistu z ČR velmi vysoké. Je proto dobré si před cestou do Guatemaly zajistit cestovní zdravotní pojištění. Sociální pojištění je nedostatečné, zejména s ohledem na potřeby důchodců.

5.9 Veletrhy a akce

APPAREL EXPO (Veletrh textilního průmyslu), Guatemala City – 24-26. května 2022

Agritrade 2022 (Zemědělský veletrh), Antigua Guatemala - 18.-20. května 2022

Feria Alimentaria (Potravinařský veletrh), Guatemala City – 5.-7. září 2022

Ferretexpo (Veletrh železářství a stavebních materiálů), Guatemala City – 10.-13. listopadu 2022

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Pro Guatemala je akreditované Velvyslanectví ČR v Mexiku, pod nějž spadá kancelář CzechTrade v Mexiku.

Velvyslanectví ČR v Mexiku

Adresa: Cuvier 22, Colonia Nueva Anzures, Delegación Miguel Hidalgo, Ciudad de México, 115 90

Tel.: (+52) 55 5531 2544

E-mail: mexico@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/mexico

Facebook: <https://www.facebook.com/CZenMX/>

Fax: (+52) 55 5531 1837

E-mail obchodního oddělení: commerce_mexico@mzv.cz

E-mail konzulárního oddělení: consulate_mexico@mzv.cz

Pracovní doba: pondělí – pátek 8,00 – 16,30

Honorární konzulát Guatemala

vedoucí úřadu: p. José Luis Guzmán Segura

Adresa: 18 calle 14-12, Zona 13, Ciudad de Guatemala, Guatemala

Tel.: +502 236 004 07(kancelář), +502 302 774 57, +502 595 760 68 (mobilní telefony)

E-mail: guatemala@honorary.mzv.cz

Provozní doba úřadu: pondělí – pátek 9:00 – 14:00 hodin

CzechTrade Mexico City

Adresa: Lago Alberto 375, Anáhuac I Secc, Miguel Hidalgo, Ciudad de México, México

Tel.: +52 55 8218 3517 (mobil)

E-mail: tereza.vitkova@czechtrade.cz

Web: www.czechtrade.cz; www.czechtrade-mexico.com.mx

Delegace Evropské unie v Guatemale Vedoucí mise: Thomas Peyker, Velvyslanec

Adresa: Edificio Europlaza: 5a Avenida 5-55, Zona14, Torre II, Nivel 17 Ciudad de Guatemala Guatemala

Tel.: +502 2300-5900 Fax: +502 2300-5996

E-mail: delegation-guatemala@eeas.europa.eu

Webové stránky: https://eeas.europa.eu/delegations/guatemala_es

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Jednotné tísňové číslo (ambulance, policie, hasiči): 911

Policie: 110

Dobrovolní hasiči: 122

Ambulance a hasiči: 123

Červený kříž: 125/ 2381-6565

Infolinka COVID19: 1212

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Vláda: <https://www.guatemala.gob.gt/>

Prezidentská kancelář: <https://www.presidencia.gob.gt/>

Ministerstvo zahraničních věcí: <http://www.minex.gob.gt/>

Ministerstvo vnitra: <http://mingob.gob.gt/>

Ministerstvo hospodářství: <https://www.mineco.gob.gt/>

Ministerstvo národní obrany: <http://www.mindef.mil.gt/>

Ministerstvo veřejných financí: <http://www.minfin.gob.gt/>

Ministerstvo zemědělství a výživy: <https://www.maga.gob.gt/>

Ministerstvo veřejného zdravotnictví a sociální pomoci: <https://www.mspas.gob.gt/>

Ministerstvo energetiky a těžby: <http://www.mem.gob.gt/>

Ministerstvo kultury a sportu: <http://mcd.gob.gt/>

Ministerstvo školství: <http://www.mineduc.gob.gt/>

Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení: <http://www.mintrabajo.gob.gt/>

Ministerstvo životního prostředí: <http://www.marn.gob.gt/>

Ministerstvo sociálního rozvoje: <http://www.mides.gob.gt/>

Ministerstvo komunikací, infrastruktury a bydlení: <http://www.civ.gob.gt/>

Široké spektrum informací o Guatemale: www.visitguatemala.com

Státní zakázky: <https://www.guatecompras.gt/>